

2016

*Збірник наукових праць
за матеріалами Всеукраїнської
науково-практичної конференції*

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ
СИСТЕМ В УМОВАХ
ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ
ЕКОНОМІКИ»**

12 – 13 квітня 2016 р.

**ЧАСТИНА 2
Секція 2**

Національна металургійна академія України
Кафедра фінансів
Кафедра обліку і аудиту
13.04.2016

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Інститут модернізації змісту освіти

Національна металургійна академія України

Українська інженерно-педагогічна академія

Полтавська державна аграрна академія

***Збірник наукових праць
за матеріалами Всеукраїнської науково-
практичної конференції***

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ
ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ»**

12-13 квітня 2016 р.

м. Дніпропетровськ

Програмний комітет конференції:

Ковальчук К.Ф., д.е.н., професор, декан факультету економіки та менеджменту Національної металургійної академії України

Плаксієнко В.Я., д.е.н., професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку Полтавської державної аграрної академії

Прохорова В.В., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та організації діяльності суб'єктів господарювання Української інженерно-педагогічної академії

Король Г.О., к.е.н., професор, професор кафедри обліку і аудиту Національної металургійної академії України

Сокиринська І.Г., к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів Національної металургійної академії України

Зелікман В.Д., к.т.н., доцент, завідувач кафедри обліку і аудиту Національної металургійної академії України

Мушнікова С.А., к.е.н., доцент кафедри фінансів Національної металургійної академії України

Труш Ю.Т., к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту Національної металургійної академії України

Секція 2

Сучасні фінансово-економічні проблеми функціонування та розвитку підприємств, установ та організацій

<i>Аберніхіна І.Г.</i> Систематизація ризиків діяльності страхових організацій.....	12
<i>Алескерова Ю.В.</i> Практика та удосконалення державної підтримки сільськогосподарського страхування.....	17
<i>Алишарф И.А.М.</i> Применение системы КРІ в управлении эффективностью деятельности медицинских учреждений.....	34
<i>Ананченко А.О., науковий керівник Ткаченко І.В.</i> Роль малого та середнього підприємництва в економіці України.....	40
<i>Андреюк Н.В.</i> Вплив міжнародного податкового співробітництва на розвиток оподаткування корпорацій в Україні.....	44
<i>Аниськович Е.В., Кривицкая К.А., м.э.н., Довыдова О.Г.</i> Проблема и перспективы снижения затоваренности складов в машиностроительной отрасли.....	48
<i>Антоненко Е.Г., Жук А.С., Пригодич И.А.</i> Совершенствование системы налогообложения Республики Беларусь.....	54
<i>Баламут Г.С.</i> Оцінювання стійкого розвитку підприємства.....	57
<i>Барановська Д.О., науковий керівник Бобух І.М.</i> Фінансово-економічні механізми функціонування кінотеатрального ринку.....	61
<i>Баско И.М.</i> Категорийный менеджмент как способ управления товарным ассортиментом розничного предприятия.....	65
<i>Баценко Л.М., Левадня Т.В.</i> Фінансова стійкість підприємств.....	69
<i>Бєлєнкова О.Ю., Бородавко М.В.</i> Корпоративна соціальна відповідальність як чинник економічної безпеки будівельного підприємства.....	74
<i>Богма О.С.</i> Основні підходи до проведення організаційних змін на підприємствах.....	78
<i>Бондарчук Л.С., науковий керівник Лупак Р.Л.</i> Системні характеристики оцінювання відтворення капіталу підприємства.....	83
<i>Божанова О.В.</i> Структурні перетворення як елемент антикризового управління підприємством.....	86
<i>Борисова І.С., Кривенко О.М.</i> Напрями удосконалення оподаткування доходів фізичних осіб.....	91
<i>Бортнік С.М., Горбунов В.О.</i> Економічний розвиток підприємства в умовах фінансової кризи.....	95
<i>Брітченко І., Вожняк Д.</i> Напрями формування стратегії підвищення конкурентоспроможності банків на шляху інтеграції України до ЄС...	99
<i>Бурачек І.В.</i> Проблеми реалізації зовнішньоекономічної діяльності підприємствами України.....	104
<i>Вальтер А.О.</i> Особливості дослідження конкурентного середовища м'ясопереробних підприємств.....	109

<i>Василишин Р.І., Гринкевич Р.І., науковий керівник Лупак Р.Л. Економічні регулятори механізму забезпечення адаптації підприємства до конкурентного середовища.....</i>	115
<i>Васильєва О.О. Сучасні тенденції функціонування та розвитку сільськогосподарських підприємств.....</i>	118
<i>Вербицька Я.Є. Забезпечення конкурентної позиції банків на основі їх достатності капіталу.....</i>	122
<i>Вернидуб М.Ю., науковий керівник Линенко А.В. Проблеми та способи підвищення рівня достатності капіталу банків України.....</i>	127
<i>Волков В.В. Проблемы расчета оплаты труда в Украине, как основного показателя социальной защиты человека.....</i>	130
<i>Володько П.Л. Проблемы инвестирования в основной капитал предприятий.....</i>	146
<i>Волощук О.Г., науковий керівник Кміть В.М. Фіскальна ефективність податкової системи України в сучасних умовах.....</i>	149
<i>Вонберг Т.В. Корпоративна соціальна відповідальність як домінуючий фактор розвитку організації.....</i>	156
<i>Воронкова А.В., руководитель Нехорошева Л.Н. Сравнительный анализ рынка нефтепродуктов мировых производителей и определение стратегии развития ОАО «Нафтан».....</i>	160
<i>Воронцова А.С., науковий керівник Петрушенко Ю.М. Соціальне підприємництво як альтернативна форма фінансування соціальних послуг.....</i>	164
<i>Гизатуллина Е.Н. Теоретические аспекты категории «антикризисное финансовое управление предприятием».....</i>	168
<i>Глуценко Л.Д., Пілявоз Т.М. Дослідження стану інноваційного розвитку промислових підприємств України.....</i>	173
<i>Гончарова М.Л. Стратегічне управління підприємством: управління змінами.....</i>	177
<i>Гортинченко К.М., Даніліна К.Г. Економічна сутність прибутку та особливості його формування в сучасних умовах.....</i>	180
<i>Граціотова Г.О. Учасники команди змін на підприємстві.....</i>	184
<i>Гусєва Н.І., Демченко О.В., науковий керівник Луценко О.А. Стан та проблеми розвитку ринку страхування в Україні.....</i>	190
<i>Гуцалюк О.М. Аналіз умов діяльності акціонерного товариства щодо перспектив його подальшого розвитку.....</i>	193
<i>Демчишин Я.І., Рудик С.А. Проблемні аспекти та напрями підвищення фінансово-економічної ефективності суб'єктів внутрішнього ринку України: аспект роздрібної торгівлі.....</i>	197
<i>Демчук Н.І. Особливості іпотечного кредитування аграрних підприємств України.....</i>	202
<i>Денисенко О.Г., науковий керівник Трусова Н.В. Формування витрат та їх облікове забезпечення в діяльності суб'єктів господарювання.....</i>	207

<i>Діденко І.В., науковий керівник Васильєва Т.А.</i> Порівняльна характеристика використання моделей Панзара-Роса та Барроса-Модесто для оцінки рівня конкуренції на депозитному ринку України.....	213
<i>Дроздова С.Н., Бедретдинова Е.Н.</i> Системный подход к управлению качеством продукции на предприятии.....	216
<i>Дудецкий Ю.А., Кашиникова И.В.</i> Применение методов электронного бизнеса в сфере услуг.....	228
<i>Жадик К.Є., науковий керівник Костякова А.А.</i> Калькулювання собівартості продукції тваринництва в ТОВ «Імені Гагаріна» Великобілозерського району.....	234
<i>Железнякова И.Б.</i> Увеличение доходов бюджета за счет сокращения теневой экономики и развития малого и среднего бизнеса.....	238
<i>Жеребко Р.І., науковий керівник Корнєєв В.В.</i> Ризиковість у діяльності інститутів спільного інвестування.....	243
<i>Закревська Л.М.</i> Формування вертикально інтегрованої моделі в АПК.....	248
<i>Зверєва Н.Г., Форкун І.В.</i> Прибуток як економічна категорія.....	251
<i>Іжєвський П.Г.</i> Концепція забезпечення функціонування українських підприємств в умовах євроінтеграції.....	256
<i>Іщук Л.І.</i> Фінансове забезпечення природоохоронної діяльності в Україні.....	260
<i>Іщук Л.І., Юхимук М.М.</i> Покращення фінансового стану промислових підприємств.....	265
<i>Коваленко В.В.</i> Вплив фінансової глобалізації на розвиток суб'єктів фінансового ринку.....	269
<i>Кабаченко Я.В., науковий керівник Міщук Е.В.</i> Personnel management, як елемент публічного управління.....	273
<i>Квасний З.В.</i> Особливості зайнятості в секторі малого підприємництва.....	278
<i>Квасний Л.Г.</i> Проблеми вищої освіти в контексті інноваційної економіки.....	282
<i>Квасний О.Р.</i> Регіональна політика розвитку малого підприємництва у Львівській області.....	285
<i>Квасниця М.В., Шульц С.Л.</i> Сучасний стан та проблеми реформування сфери житлово-комунальних послуг.....	290
<i>Кир'ян Ю.А., Махмудов Х.З.</i> Основні проблеми розвитку маркетингу на підприємствах України.....	295
<i>Климко Т.Ю., Огородник В.О.</i> Форензик - дієвий метод боротьби з шахрайством на підприємстві.....	303
<i>Клокар О.О.</i> Формування ефективної контролінгової служби в підприємствах агросфери.....	306
<i>Кобець С.П.</i> Сучасний стан машинобудівного комплексу України: проблеми та перспективи.....	311

<i>Коваленко О.И., Иванова Т.И. Налогообложение прибыли организаций: тенденции, проблемы, перспективы.....</i>	316
<i>Козенкова В.Д. Вплив нематеріальних активів на створення цінності організації.....</i>	322
<i>Козлов М.О., науковий керівник Бавико О.Є. Сучасні проблеми управління збутовою політикою.....</i>	328
<i>Козюра І.В. Оцінка ефективності діяльності органів місцевого самоврядування: з міжнародного досвіду.....</i>	333
<i>Колісниченко В.Ю., Торяник Ж.І. Соціально-етичний маркетинг як засіб підвищення ефективності діяльності підприємства.....</i>	337
<i>Кондратюк О.В. Проблеми міжнародних перевезень в Україні.....</i>	341
<i>Кондратюк О.В. Причини втрати платоспроможності та умов стабілізації фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств.....</i>	345
<i>Коновалов Ю.О. Підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємств.....</i>	353
<i>Кос А.С. Переваги застосування бенчмаркінгу над традиційними маркетинговими дослідження для підвищення конкурентоспроможності малих підприємств.....</i>	357
<i>Костенко Г.П. Роль фінансового контролінгу в управлінні діяльністю підприємств курортно-рекреаційної сфери.....</i>	362
<i>Коць О.О., Гавдьо Р.О., Пістун Х. І. Дослідження взаємозв'язку між обсягами активів в іноземній валюті та фінансовими результатами українських банків.....</i>	364
<i>Крачулова Т.В., науковий керівник Бавико О.Є. Організаційна структура підприємства та її трансформація.....</i>	369
<i>Крикун К.В., Запєчна Ю.О., Оліферук С.Л., Рязанов А.С. Інноваційні техніко-економічні засоби підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства.....</i>	374
<i>Крицький Є.О., науковий керівник Чумак В.Д. Особливості організації фінансово-аналітичної роботи на малих підприємствах.....</i>	379
<i>Криштопа Н.В., науковий керівник Лищенко М.О. Оцінка ефективності маркетингової діяльності підприємств галузі птахівництва.....</i>	383
<i>Кулиняк І.Я., Кошик О.В. Чинники виникнення ризиків комплексного забезпечення розвитку підприємств.....</i>	389
<i>Кулішова Н.С., Красноруцький О.О. Виробничий потенціал сільськогосподарських підприємств.....</i>	395
<i>Кушнір Т.М. Роль фінансового лізингу в кредитуванні діяльності підприємств на ринку товарів промислового призначення.....</i>	398
<i>Ладунка І.С. Підходи до оцінки збалансованості розвитку підприємства.....</i>	402
<i>Лазарева Н.О. Науково-практичні аспекти вибору конкурентної стратегії для виноробних підприємств.....</i>	406

<i>Лебідь О.В.</i> Удосконалення організаційно-економічних механізмів використання трудових ресурсів та підвищення їх зайнятості.....	409
<i>Левкіна Р.В., Кулішова Н.С., Гожя О.М.</i> Проблемні аспекти сільськогосподарського машинобудування в Україні.....	413
<i>Левченко В.С., Фідря В.Ю., Торяник Ж.І.</i> Дослідження клієнтської бази банку як інструменту підвищення його конкурентоспроможності.....	416
<i>Лемішко О.О.</i> Стійке відтворення капіталу підприємств: теоретичний аспект.....	420
<i>Лисогуб Д.В., научный руководитель Жалдак А.П.</i> Актуальные проблемы развития валютного рынка Украины.....	424
<i>Лищенко М.О.</i> Актуальні проблеми розвитку зерновиробництва в сільськогосподарських підприємствах.....	428
<i>Лобачь О.О., научовий керівник Некрасенко Л.А.</i> Управління грошовими потоками підприємства.....	434
<i>Лук'яненко В.О., научовий керівник Коваленко Л.О.</i> Причини кризових явищ підприємств промисловості України та напрями їх фінансового оздоровлення.....	438
<i>Мала С.І.</i> Інструментарій НБУ для стабілізації фінансової сфери України.....	444
<i>Малецький О.О., Остапенко О.М.</i> Санація як спосіб відновлення платоспроможності боржника.....	451
<i>Маловичко С.В.</i> Класифікація електронних магазинів.....	454
<i>Малтиз В.В.</i> Актуальні проблеми визначення вартості об'єктів інтелектуальної власності на сучасних підприємствах.....	458
<i>Мареніченко В.В.</i> Економіко-організаційні засади якісного розвитку малого та середнього бізнесу на основі рейтингу Doing Business.....	463
<i>Маркевич Е.А.</i> Проблемы модернизации на деревообрабатывающих предприятиях в Республике Беларусь.....	467
<i>Мартиненко В.О.</i> Підвищення ефективності енергоспоживання на об'єктах муніципальної власності: фінансовий аспект.....	473
<i>Мелихова А.В.</i> Проблемы занятости и трудоустройства молодежи в Эстонии.....	477
<i>Микульський В., научовий керівник Вороновська О.В.</i> Вплив митно-тарифного регулювання на імпорт сільськогосподарської техніки....	484
<i>Мищенко А.В.</i> Современные финансово-экономические проблемы функционирования и развития банков Республики Беларусь.....	488
<i>Миранович О.В.</i> Повышение эффективности управления основным капиталом организации.....	493
<i>Надал С.В., Спасів Н.Я.</i> Капітальні інвестиції у фінансовому забезпеченні економічного розвитку.....	499
<i>Нарро Тума М., Фетодова Т.А.</i> Кадрова політика підприємства.....	503
<i>Нестеренко М.Є.</i> Оцінка зони ризику будівельного підприємства за допомогою показників фінансової стійкості.....	506

<i>Нусінов В.Я., Буркова Л.А.</i> Узагальнення теоретичних напрацювань щодо сутності кризи на підприємстві та удосконалення підходів до її діагностики.....	513
<i>Обидєннова Т.С.</i> Контроль за виконанням управлінських рішень щодо структурних перетворень промислових підприємств.....	520
<i>Огієнко С.О., Андрущенко Я.А.</i> Товарна політика – ключовий складник формування конкурентного потенціалу торговельного підприємства.....	524
<i>Огліх В.В., Ніколаєв Т.Г.</i> Моделювання процесів планування виробничо-збутової діяльності підприємства.....	529
<i>Огліх В.В., Кравченко Т.В.</i> Моделювання діяльності підприємства в еколого-економічній системі.....	533
<i>Олійник Т.В.</i> Місце фінансового контролінгу в управлінні адаптивним підприємством.....	538
<i>Панковець І.А.</i> Деятельность кредитного регистра в Республике Беларусь.....	543
<i>Патута О.С., науковий керівник Борисюк О.В.</i> Особливості оптимізації структури капіталу українських підприємств.....	547
<i>Підлісний Є.В.</i> Управління маркетинговою діяльністю підприємства готельно-ресторанного бізнесу.....	551
<i>Поддерєгина Л.И., Гайнутдинов Э.М.</i> Сетеобразная структура управления в организации.....	554
<i>Полінкевич О.М., Полікарчик С.С.</i> Напрями управління оборотними активами промислових підприємств.....	560
<i>Попадюк О.И.</i> Государственное регулирование стратегии инновационного развития ЖКХ Украины.....	564
<i>Прокопчик М.П., Флерко С.Л.</i> Внедрение эффективных форм стимулирования труда.....	567
<i>Прокурят А.В., Хваль А.В., Тихоненко Т.П.</i> Проблема текучести кадров на примере унитарного предприятия «Шарм-Премьер».....	572
<i>Романюк Е.В., Анищенко Н.И.</i> Деноминация белорусского рубля и её последствия.....	581
<i>Сабліна А.С., науковий керівник Сабліна Н.В.</i> Аналітичні аспекти машинобудівної галузі України.....	588
<i>Сак Т.В.</i> Способи протидії рейдерству як загрози економічній безпеці.....	593
<i>Сараєва І.М.</i> До проблеми оцінки рівня доступності фінансових послуг для суб'єктів малого та середнього бізнесу.....	597
<i>Севрук Є.М., Дрига С.Г.</i> Ефективність фінансування оборотних активів на підприємствах торгівлі в Україні.....	602
<i>Сірко А.Ю., Жадько К.С.</i> Суть та види фінансових ризиків на підприємствах.....	607
<i>Скиданова Є.О., науковий керівник Трусова Н.В.</i> Аналітичне забезпечення управління витратами суб'єктів господарювання.....	612

<i>Смолій Л.В.</i> Соціальна відповідальність агрохолдингів в Україні.....	617
<i>Сокиринська І.Г.</i> Грошові потоки підприємства та чинники, що впливають на швидкість їх руху.....	622
<i>Спектор А.Д., Вишневська М.К.</i> Управління збутом як важливою складовою діяльності будь-якого підприємства.....	626
<i>Ступнікер Г.Л.</i> Оцінка ключових чинників впливу на економічну діяльність будівельних підприємств.....	631
<i>Ткаченко Г.А.</i> Основні засоби: важлива складова в діяльності сільськогосподарських підприємств.....	636
<i>Ткаченко О.С.</i> Першочергові заходи по оздоровленню сільськогосподарських підприємств.....	640
<i>Ткаченко И.Д., научный руководитель Ковальчук К.Ф.</i> Особенности изучения стратегического рентоориентированного поведения субъектов.....	644
<i>Ткачук К.В., науковий керівник Некрасенко Л.А</i> Управління оборотним капіталом підприємства.....	648
<i>Толмачевец Ю.А., научный руководитель Новик Т.В.</i> Преимущества секьюритизации как способа мобилизации капитала и возможности ее использования в экономики Республики Беларусь.....	652
<i>Тульчинський Р.В.</i> Стійкий розвиток промислових підприємств за умов забезпечення економічної безпеки.....	655
<i>Тюха І.В.</i> Сучасні тенденції розвитку молочного ринку.....	658
<i>Ушкаренко Ю.В.</i> Формування конкурентоспроможного потенціалу сільськогосподарських кооперативів.....	664
<i>Фандеєва А.Є.</i> Особливості комплексної організації професійного і виробничого навчання на машинобудівних підприємствах.....	668
<i>Федишин В.В.</i> Державна політика підтримки малого підприємництва в Україні.....	672
<i>Федорова Т.В.</i> Особливості стратегічної діяльності хлібопекарських підприємств.....	677
<i>Федотова Т.А.</i> Сучасні проблеми формування рівня заробітної плати в Україні.....	682
<i>Филипенко О.М.</i> Відповідність стратегії підприємства торгівлі стадії розвитку фінансової кризи.....	686
<i>Фрунза С.А.</i> Сутність та необхідність фінансової безпеки малих підприємств аграрної сфери економіки.....	690
<i>Харламова Ю.Є., науковий керівник Домбровська С.М.</i> Фінансово-економічний механізм державного управління у сфері підготовки фахівців служби цивільного захисту України.....	695
<i>Хомин І.П.</i> Проблеми фінансово-економічного регулювання розвитку аграрного сектору України.....	700
<i>Чередниченко В.А.</i> Кількісна оцінка конкурентоспроможності фірми..	704
<i>Черняк Г.М.</i> Дестимулятори економічної безпеки сучасних підприємств.....	708

<i>Чобіток В.І.</i> Формування механізму оцінки та нейтралізації фінансових ризиків суб'єктів господарювання.....	712
<i>Чорній Б.П.</i> Вплив сучасних умов нарощення загроз та ризиків на динаміку капітальних інвестицій.....	716
<i>Чумак В.Д., Коломієць Ю.В.</i> Управління фінансовою стійкістю підприємства в сучасних умовах господарювання.....	721
<i>Шагоян С.М., Солодовник Л.М., Черненко Н.О.</i> Вплив корпоративної синергії та комплексного використання сировини на економіку гірничо-збагачувального підприємства.....	725
<i>Швидкий І.Ю., науковий керівник Горяченко Ю.Г.</i> Аналіз виробничої діяльності підприємства та шляхи підвищення її ефективності.....	730
<i>Шевченко С.В., Дуброва Н.П.</i> Лізинг як спосіб фінансування аграрних підприємств.....	735
<i>Школенко О.Б.</i> Особливості фінансової підтримки вітчизняних товаровиробників.....	739
<i>Шоломицкая М.М.</i> Оценка деловой активности предприятий Республики Беларусь, производящих фармацевтическую продукцию.....	744
<i>Юсипович О.І., Левчук Ю.А.</i> Структурування системи управління оборотним капіталом підприємства.....	752
<i>Язкова Г.В.</i> Налоговедение организации.....	755
<i>Яценко Б.І.</i> Домінантні складові формування механізму інноваційного управління конкурентним статусом машинобудівних підприємств.....	763
<i>Zosymova G. S.</i> Cost-effectiveness analysis international business.....	766
<i>Kravtsova O.V., Nazar N.V., Polianchych T.M.</i> Analysis of macroeconomic development of Ukraine.....	771
<i>Krot L.M., Popovych M.I.</i> The international commodity business strategy is effective way for further development of the company on foreign market.....	775
<i>Sarnavsky B.O., Bratochenko O.O., Polianchych T.M.</i> Effects of taxation on efficiency of Ukrainian businesses.....	779
<i>Seleznova V., Scientific Superior Vovk M.</i> Current financial problems of Ukrainian economy.....	783
<i>Sumets A.M., Kutya O.V.</i> On the question of increase in effectiveness of managing the material resources stock at a manufacturing enterprise.....	787

*к.е.н., доцент Лишенко М.О.
доцент кафедри статистики, АГД та маркетингу
Сумський національний аграрний університет
lm_1980@ukr.net*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЗЕРНОВИРОБНИЦТВА В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Зернове господарство є стратегічною галуззю економіки Сумської області. Вирощене на Сумщині зерно реалізується в інші регіони України та експортується за кордон. Зерно є сировиною для борошномельних та комбікормових підприємств регіону, переробляється самими сільськогосподарськими підприємствами. Надходження коштів від продажу зерна та зернопродуктів забезпечують фінансову стійкість аграрних підприємств.

Зернове господарство – це провідна галузь сільського господарства України. Зерно є одним із небагатьох видів сільськогосподарської продукції, який забезпечує стабільні доходи та високу економічну ефективність виробництва в сільськогосподарських підприємствах. Саме тому, одним із головних пріоритетів розвитку зернового господарства на теперішній час виступає використання сучасних технологій виробництва зерна, що забезпечують зростання врожайності, зниження рівня витрат, отримання стабільних обсягів виробництва і при цьому сприяють збереженню родючості ґрунтів, забезпечуючи стабільне майбутнє підприємствам галузі. В структурі валової продукції країни частка зернових становить 25,8%. Маючи у своєму розпорядженні 27% усіх чорноземів планети, Україна завжди була і буде одним з лідируючих виробників і експортерів зерна. Основною характеристикою сучасного світового ринку зерна є те, що його виробництво зростає меншими темпами, ніж споживання. В Україні спостерігається щорічне зменшення обсягів споживання населенням продуктів, які виробляються з зерна. Це пояснюється змінами чисельності населення та зменшення його

платоспроможності. Протягом дослідження було встановлено, що зростають обсяги переробки зерна на нехарчові цілі і зменшуються витрати на посів.

За підсумками 2010-2015 років зернові і зернобобові культури в середньому займали площу 653,7 тис. га, що становило у структурі посівних площ Сумської області 61 відсоток. Упродовж визначеного періоду посіви зерна постійно збільшувалися. У 2015 році посівна площа під зерновими та зернобобовими культурами становила 671 тис. га, що більше порівняно з 2010 роком на 8,5 відсотків. Збільшення посівів зерна відбулося за рахунок розширення площ під пшеницею озимою та кукурудзою. При цьому посіви інших видів зерна зменшувалися. Зокрема за цей же період площі під ячменем зменшилися більше ніж на половину, вівса на 44%, гречки – 48 відсотків (Рис. 1).

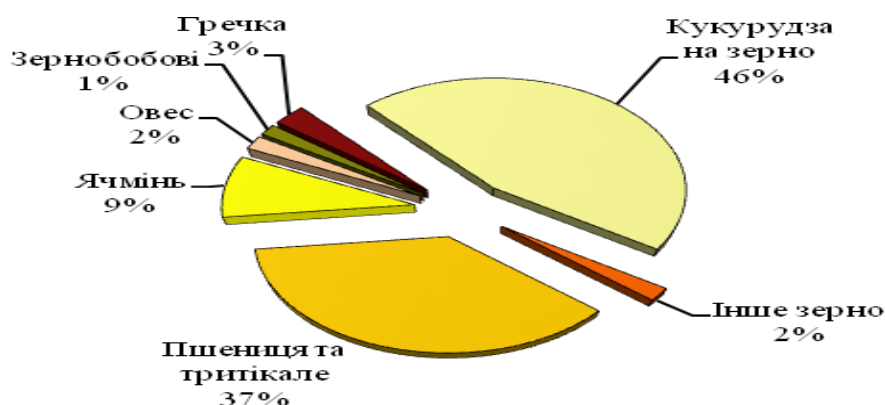
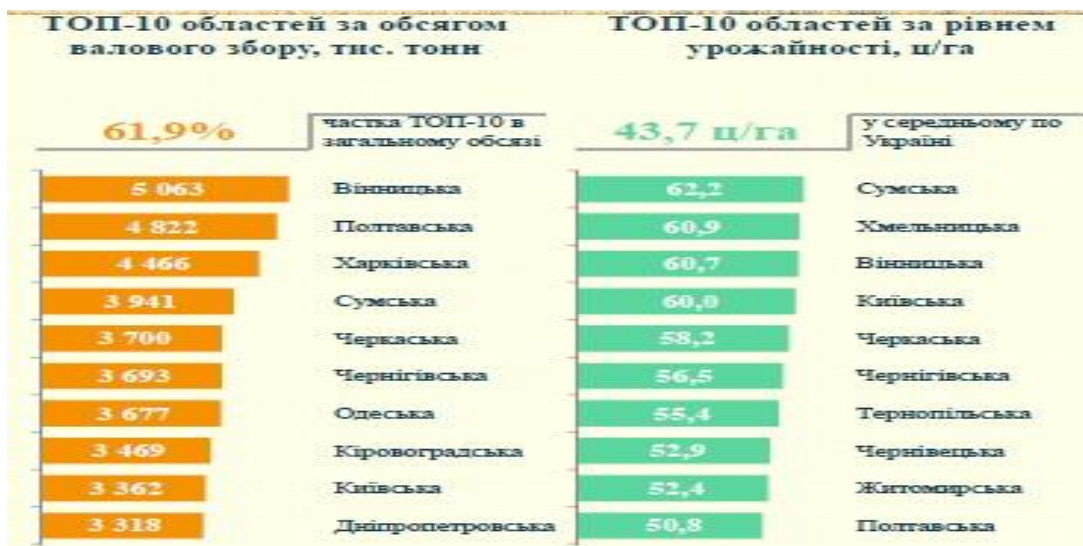

Рис. 1. Структура посівних площ зернових і зернобобових культур Сумської області в 2015 році, %

Обсяги виробництва зерна в Сумській області впродовж 2010-2015 років коливалися від 1,3 до майже 4 млн. тонн. За підсумками 2015 року аграрії Сумщини виробили 3,7 млн. т зерна, що на 5,6% менше попереднього року та в 2,8 рази перевищило рівень 2010 року.

Основні площі вирощування зернових культур сконцентровано в областях з найбільш сприятливими умовами для їхнього вирощування. За період 2000 –

2015 рр. виробництво зернових культур в Україні в цілому і в Сумській області зокрема зросло відповідно у 2,2 і 2,3 рази. Основними зерновими культурами, які вирощуються сільськогосподарськими підприємствами Сумської області, є пшениця озима, ячмінь ярий та кукурудза на зерно (Рис.2).

Основне виробництво зерна зосереджено в сільськогосподарських підприємствах. Так сільськогосподарські підприємства, враховуючи фермерські господарства, за підсумками 2015 року зібрали 3,5 млн. т зерна, що становило 97,3% від його загального виробництва в Сумській області (Рис. 3).

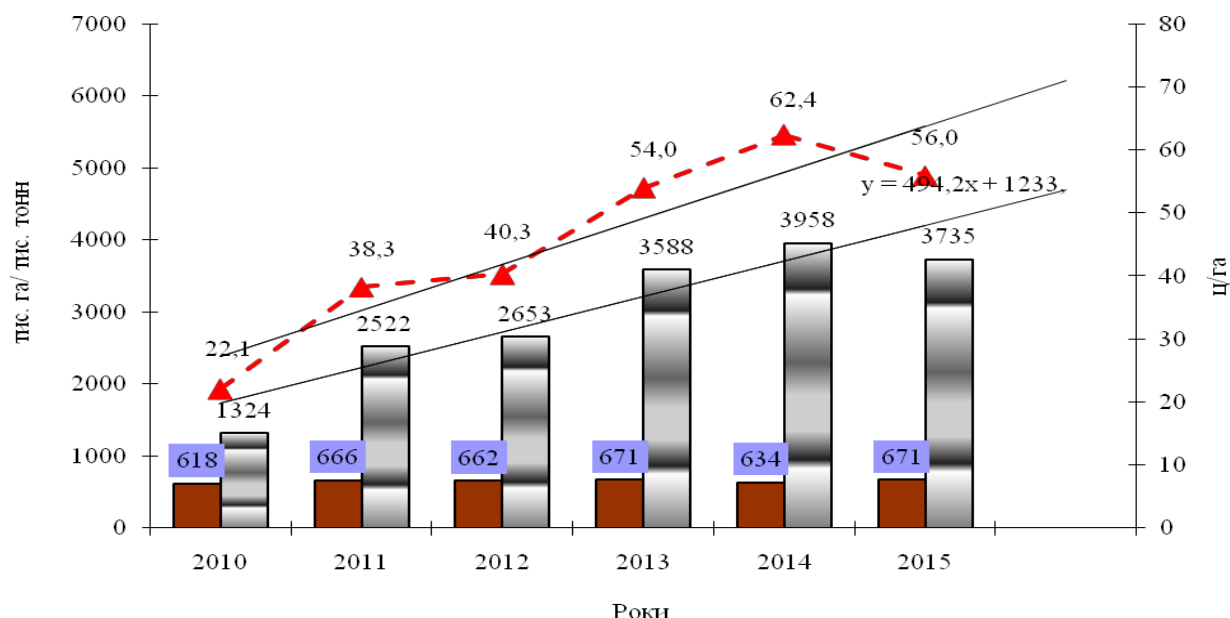

Рис. 3. Динаміка вирощування зернових і зернобобових культур у всіх категоріях господарств Сумської області

У структурі вирощування зернових і зернобобових культур домінує кукурудза. За 2015 рік валове виробництво кукурудзи на зерно становило 2,2 млн. т, що на 4% менше попереднього року, проте майже в п'ять разів перевищило відповідний показник 2010 року. Найбільший вплив на обсяги виробництва зерна в Сумській області має врожайність. Слід зазначити, що у 2014 р. в цілому по Україні отримано рекордний за роки незалежності врожай зернових і зернобобових культур (у 2008 р. було 53,3 млн, у 1990 р. – 51,0 млн т, в 2014 році – 63,9 млн.т) переважно за рахунок підвищення їхньої врожайності до середньосвітового рівня, який в 2014 році в цілому по країні склав – 43,7 ц/га, а по Сумській області – 62,2 ц/га. (Рис. 2) . Такий результат отримано в результаті величезного врожаю кукурудзи в Сумській області в розмірі 2672,7 тис. т., що на 10, 8 % більше ніж в минулому році, а по Україні валовий збір склав 28496,8 тис. т, що на 7,7% менше ніж в минулому році. Зерна продовольчих культур зібрано 23,7 млн. т (42 % загального обсягу), що на 34 % більше, ніж у 2010 р.. Відповідно обсяги виробництва основних зернових культур в 2014 році збільшились в порівнянні з попереднім роком й склали: пшениці - 22,27 млн. т (на 41,3% більше), кукурудзи на зерно - 30,9 млн. т (+47,4%), ячменю - 7,56 млн. т (+9%). У 2015 році середня врожайність зерна становила 56 центнерів з 1 гектара, що на 6,4 ц/га менше попереднього року та в 2,5 рази перевищило рівень 2010 року. Цього вдалося досягти через збільшення частки посівів кукурудзи на зерно в структурі посівних площ зернової групи культур, адже кукурудза має значно вищий рівень врожайності порівняно з іншими зерновими та зернобобовими культурами. Так у 2015 році врожайність кукурудзи на зерно в Сумській області становила 76,6 ц/га, що на 6 ц/га менше від рекордного її рівня. досягнутого у 2014 році.

Середня урожайність зернових і зернобобових культур вирощених у 2015 році на Сумщині була вищою порівняно з Харківською, Чернігівською, Київською та Житомирською областями (Рис. 4).

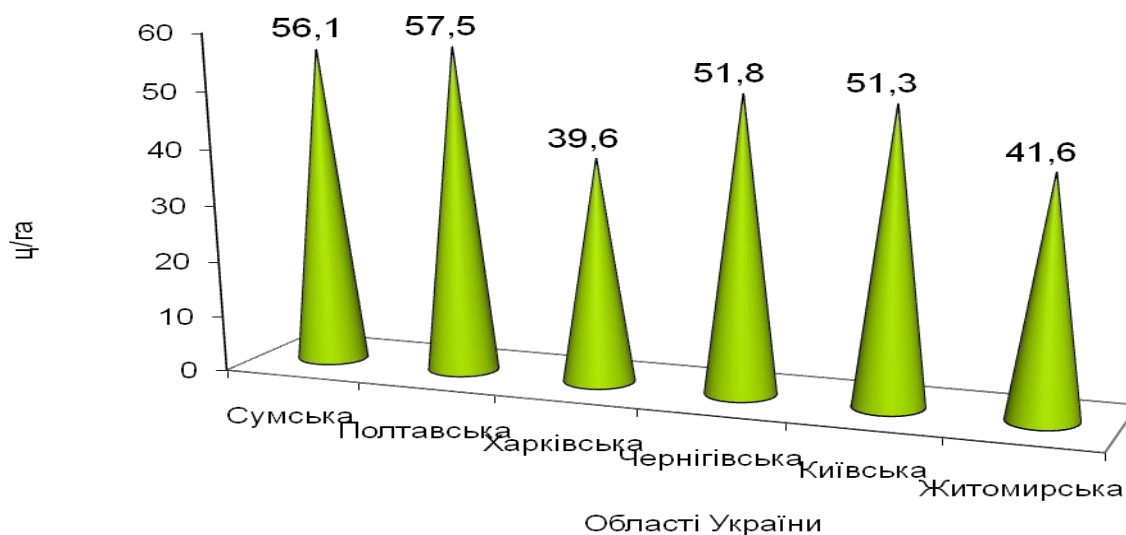

Рис.4. Міжрегіональні порівняння середньої врожайності зернових за 2015 рік, ц/га

За підсумками 2014 року сільськогосподарськими підприємствами Сумської області було реалізовано 2388,4 тис. т зерна. Повна собівартість реалізованої продукції становила 3034,4 млн. грн. Враховуючи чистий дохід (виручка) отриманий від реалізації продукції в сумі 4180,9 млн. грн., прибуток дорівнював 1146,4 млн. грн. Таким чином, рентабельність зернового господарства досягла 37,8 відсотків.

Зміни, що відбулися за останні 10 років в реалізації зерна і впровадженні маркетингу, свідчать про поступовий перехід від адміністративної економіки до ринкової. Вважаючи державні закупівлі зерна основою політичної та соціально-економічної стабільності, держава тривалий час контролювала процес реалізації цього виду продукції, а саме – зерна, диктувала селянину умови збуту одночасно намагалася зацікавити товаровиробника безпроцентним кредитом; матеріально-технічним забезпеченням, стимулювання обсягів продажу зерна понад рівень державного замовлення, рівнем закупівельної ціни, що вважають низькою межею при закупівлях підприємствами хлібопродуктів. Реалізація зернових здійснюється за різними каналами, відповідно до яких відбувається коливання реалізаційних цін. Починаючи з 2001 року для сільськогосподарських підприємств характерне зростання частки зернових за

іншими каналами розподілу. В умовах ринкової системи господарювання досить актуальною є потреба у формуванні та реалізації у сільськогосподарському виробництві конкурентних стратегій, що повинні забезпечувати підвищення його ефективності. Це можливо досягти за рахунок оптимального використання системи чинників та ефективного стратегічного управління, покликаною забезпечити ефективність функціонування підприємств не лише сьогодні, а й на перспективу. Відомим є той факт, що ефективність реалізації конкурентних стратегій визначається багатьма факторами, що різняться як за природою, так і характером та ступенем дії. Різноманітність факторів впливу на рівень ефективності конкурентних стратегій, відсутність їх оцінки та прогнозування досить часто супроводжуються негативними наслідками, що пов'язані із руйнуванням виробничо-економічної системи. У зв'язку з цим, виникає необхідність у діагностиці та систематизації факторів, що впливають на конкурентоспроможність аграрних підприємств та ефективність реалізації ними конкурентних стратегій.

Список використаної літератури

1. Бойко В.І. Зерно і ринок: Монографія. – К.: ННЦ ІАЕ, 2007. – 312с.
2. Ганганов В.М. Формування зернового комплексу регіону (Монографія) / В.М. Ганганов. — Одеса: ІПРЕЕД, 2008. — 311 с
3. Збір урожаю сільськогосподарських культур, плодів, ягід та винограду в регіонах України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Статистичний бюлетень «Реалізація продукції сільського господарства» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Економічні результати сільськогосподарського виробництва у 2014 році (Без урах. АРК, м.Севастополя та частини зони АТО [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>